

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Wanda Filomena
Nazwisko: Bogusz
Miejsce urodzenia: Wyszki
Data urodzenia: 05-07-1905
Imię ojca: Maciej
Imię matki: Emilia
Znany/a też jako: Wanda Bogusz
urodzony/a 05- 07-1909 Wyszki
Imiona rodziców: Maciej Emilia

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Wanda Bogusz od 1944 roku członek organizacji Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) na terenie gm. Wyszki pow. Bielsk Podlaski. W organizacji posiadała ps. "Sarmatka" oraz pełniła funkcję komendantki Pomocniczej Wojskowej Służby Kobiet przy KP NSZ krypt. "X/1". Od połowy 1945 przeszła do organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (NZW) KP Bielsk Podlaski krypt. "Burza", gdzie posiadała ps. "Kresowianka". W NZW pełniła również funkcję komendantki Służby Pomocniczej Kobiet. Zatrzymana 29.12.1949 przez Wydz. III WUBP Białystok i osadzona w areszcie UB na podstawie zebranych materiałów jako podejrzana o przynależność do organizacji NZW. Sprawa wpłynęła do Wydz. Śledczego WUBP Białystok 15.02.1950, a 20.02.1950 ww. przekazana do Więzienia Karno-Śledczego. Śledztwo wszczęte 28.02.1950, ukończone 29.03.1950. W. Bogusz kolejnego dnia przekazana do Wojskowej Prokuratury Rejonowej (WPR) Białystok wraz z aktem oskarżenia. Zgodnie z treścią aktu ww. została oskarżona o to, że od 1944 do 29.12.1949 na terenie gm. Wyszki należała do "nielegalnych organizacji". Od kwietnia 1945 należała do NZW KP Bielsk Podlaski krypt. "Burza" pełniąc w nim funkcję komendantki SPK oraz utrzymywała kontakty m.in. z komendantem powiatu Zachariaszem Tarnowskim ps. "Kochanowski"/ "Dziadek"/ "Grek".</p>	<p>Materiały o syg. 724/III zniszczono 14.11.1989. Wpis na podstawie materiałów kartoteczno-ewidencyjnych.</p>	

<p>Akta w sprawie karnej dotyczące Wandy Bogusz.</p> <p>Rozprawa główna odbyła się w Białymstoku</p> <p>24.03.1950. Wyrokiem WSR Białystok z 24.05.1950</p> <p>W. Bogusz została uznana winną tego, że do połowy lipca 1946 na terenie gm. Wyszki pow. Bielsk Podlaski była członkiem związku NZW na stanowisku komendantki Służby Pomocniczej Kobiet. Za powyższe skazana została na 6 lat pozbawienia wolności, 2 lata pozbawienia praw publicznych i obywatelskich praw honorowych oraz przepadek mienia na rzecz Skarbu Państwa. Wyrok uprawomocniony 27.12.1950. W. Bogusz przetransportowana 13.12.1950 do CW Fordon. W związku z leczeniem w okresie 02.02.1951-16.02.1951 oraz 28.05.1952-14.06.1952 przebywała w Więzieniu w Grudziądzu. Na podstawie amnestii z 22.11.1952 WSR Białystok złagodził karę więzienia do 3 lat. Zwolniona 29.12.1952 z CW Fordon po odbyciu kary. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Białymstoku (III Ko 1178/93) wydanym 27.04.1994 uznano za nieważny wyrok WSR Białystok z 24.05.1950 (Sr. 433/50). Zdaniem Sądu z akt sprawy jasno wynika, iż powyższe skazanie było związane z prowadzoną przez Wandę Bogusz walkę o niepodległy byt Państwa Polskiego.</p>	<p>IPN Bi 212/3360 (Sr. 433/50, III Ko 1178/93).</p>
<p>Sprawa Obiektowa wszczęta przez Sekcję IV Wydziału III WUBP w Białymstoku 10.02.1951 dotycząca rozpracowania byłych aktywnych członków Komendy Okręgu Białystok NZW krypt. "Chrobry XV" zamieszkałych na terenie woj. białostockiego i całego kraju dla ustalenia ich działalności. W materiałach znajduje się spis figurantów w sprawie obiektowej, w którym widnieje Wanda Bogusz, dalej ww. występuje jako komendanta SKP KP Bielsk Podlaski krypt. "Burza" – przebywająca w CW Fordon (Bydgoszcz).</p>	<p>IPN Bi 011/13.</p>
<p>Sprawa obiektowa krypt. "Nil" dotycząca rozpracowania członków Komendy Powiatu NZW Bielsk Podlaski krypt. "Burza". Sprawa wszczęta Postanowieniem Referatu III PUBP Bielsk Podlaski z 15.06.1951. Wanda Bogusz występuje w spisie figurantów przebywających w więzieniu, a także w raporcie sprawozdawczym PUBP Bielsk Podlaski do Naczelnika Wydziału III WUBP Białystok z 1.01.1951. Ww. w omawianym momencie przebywała w CW Fordon (Bydgoszcz).</p>	<p>IPN Bi 011/12/2 (153/IV).</p>
<p>Teczka zagadnieniowa kryptonim "P-14" prowadzona przez Wydz. III KW MO w Białymstoku w okresie 22.09.1959 - 30.11.1971 dotycząca oceny działalności "wrogich elementów" wywodzących się z organizacji zbrojnych podziemia narodowego: Narodowej Organizacji Wojskowej, Narodowych Sił Zbrojnych i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego zamieszkałych na terenie woj. białostockiego. Wanda Bogus ps. "Kresowianka" figuruje w spisie członków organizacji NZW, w której pełniła funkcję Komendantki SPK KP Bielsk Podlaski krypt. "Burza".</p>	<p>IPN Bi 011/1/1.</p>

Materiały administracyjne Wydziału "C" KW MO/WUSW Białystok z lat 1964-1985. Materiały tworzą opracowanie dotyczące związków i oddziałów podziemia niepodległościowego działających na terenie woj. białostockiego w latach 1944-1957 m.in.: Okręgu AK-WiN Białystok, Bojowej Organizacji "Wschód", Stronnictwa Narodowego, Okręgu NOW Białystok, Okręgu NSZ Białystok, Okręgu NZW Białystok, a także wykaz charakterystyk sporządzonych w Wydz. "C" KW MO Białystok dotyczące organizacji podziemnych. Wanda Bogusz widnieje w materiałach jako Szefowa Służby Pomocniczej Kobiet KP NZW Bielsk Podlaski krypt. "Burza".

IPN Bi 033/189.

Kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 56 dot. organizacji Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) Komenda Powiatu Bielsk Podlaski krypt. "XIII/34", "XIII/1", "X/1", "Żubr". Kwestionariusz osobowy sporządzony przez Wydział "C" WUSW Białystok 16.01.1986 dotyczy Wandy Bogusz ps. "Sarmatka", członka organizacji NSZ. W okresie od lipca 1944 do czerwca 1945 na terenie pow. bielskiego była komendantką Pomocniczej Wojskowej Służby Kobiet przy KP NSZ Krypt. "X/1". W okresie swej działalności zawerbowwała 8 kobiet z terenu pow. bielskiego. W późniejszym czasie wstąpiła do organizacji NZW.

IPN Bi 019/115/3 (2/53).

Kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 57 dot. organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe Komenda Powiatu Bielsk Podlaski krypt. "Burza". Kwestionariusz osobowy na członka organizacji sporządzony przez Wydział "C" WUSW Białystok 16.01.1986 dotyczy Wandy Bogusz ps. "Sarmatka"/ "Kresowianka" - członka organizacji NZW na terenie pow. Bielsk Podlaski. W organizacji pełniła funkcję komendantki Wojskowej Służby Pomocniczej Kobiet przy KP Bielsk Podlaski krypt. "Burza". Aresztowana 29.12.1949 decyzją WUBP Białystok. Skazana przez WSR Białystok 24.05.1950 na 6 lat więzienia. Na mocy amnestii kara została złagodzona do 3 lat pozbawienia wolności.

IPN Bi 019/118/4 (2/56).